

Vo-hbo: dat is andere taal!

Datum

28 maart 2018

Looptijd van het onderzoek

Contact

Ellis Wertenbroek

Toelichting

VO-hbo: dat is andere taal! Naar een doorlopende leerlijn taalvaardigheid in de Rotterdamse regio, focust op de aansluiting tussen voortgezet onderwijs en hoger beroepsonderwijs. Het doel is om het studiesucces van leerlingen en studenten te verhogen. Met deze publicatie wordt een begin gemaakt om doorlopende leerlijnen taalvaardigheid te ontwikkelen. Het proces wordt aangestuurd door de Werkgroep Vakinhoudelijke aansluiting vo-hbo Nederlands/communicatie.

Eerst worden de bestaande leerlijnen in theorie en praktijk toegelicht. Daarbij wordt ten eerste expliciet aandacht besteed aan taalvaardigheid als voorwaarde voor studiesucces. Er wordt gewezen op het taalniveau van de instroom, taalvaardigheid als verantwoordelijkheid van vo én hbo en het belang van taalvaardigheid op de arbeidsmarkt. Ten tweede worden richtlijnen voor taalniveau op het hbo toegelicht, toegespitst op het startniveau en het eindniveau.

Vervolgens worden respectievelijk voortgezet onderwijs en hoger beroepsonderwijs in vogelvlucht gepresenteerd. Bij voortgezet onderwijs wordt stil gestaan bij de

onderwijsinhoud, het eindexamen en het pedagogisch-didactisch klimaat. Bij het hoger beroepsonderwijs wordt aandacht besteed aan instroom en studiekeuzecheck, onderwijsinhoud, toetsing en het pedagogisch-didactisch klimaat.

Daarna wordt ingezoomd op taalvaardigheid in het vo en hbo. Volgende topics komen aan bod bij taalvaardigheid in het vo: het vak Nederlands, aandacht voor talige hbo-vaardigheden, taal buiten het vak Nederlands, examens taalbeleid en tot slot taalontwikkeling volgen. Taalvaardigheid in het hoger onderwijs wordt beschreven door onder meer in te zoomen op taalvaardigheid geïntegreerd in vakinhouden, taalvaardigheid in het flankerend onderwijs, toetsen van taalvaardigheden, taalontwikkelen lesgeven, taalbeleid, taalondersteuning en structurele aandacht voor taal bij Hogeschool Rotterdam.

Tot slot worden aanbevelingen en acties voor een doorlopende leerlijn taalvaardigheid geformuleerd. Eerst worden een aantal belemmeringen voor een doorlopende leerlijn onder de aandacht gebracht. Daarna worden vier aanbevelingen geformuleerd. De eerste aanbeveling is gericht tot het vo: verbeter de schrijfvaardigheid van leerlingen. De drie volgende aanbevelingen zijn gericht tot vo en hbo: stem bovenbouw van vo en propedeuse hbo beter op elkaar af, alle docenten stimuleren taalvaardigheid, zorg voor inclusief en talentgericht onderwijs.

Om de aanbevelingen uitvoerbaar te maken, worden het komende jaar vijf acties ondernomen: aanmoedigen en ondersteunen van hogeschoolbreed taalbeleid, ontwikkelen van een doorlopende leerlijn, bekijken hoe het profielwerkstuk in het vo beter voorbereidt op het hbo, uitdiepen van inclusief (en) taalontwikkelen lesgeven en tot slot faciliteren van structurele docentenuitwisseling en informatievoorziening.

Voorbeelden van contextrijke opdrachten Nederlands worden als bijlage bij de publicatie opgenomen. Bijvoorbeeld: Observatieverslag van een logopedische behandeling (Opleiding logopedie van Hogeschool Rotterdam) en Project Wijn, productie & analyse (Opleiding Chemie van Hogeschool Rotterdam).

Resultaten en evaluatie

Onderzoeksrapport van de werkgroep Informatie- en docentenuitwisseling:

Cornelisse e.a (2018), Rotterdams Nederlands in het vo. Een onderzoeksverslag over Nederlands/taalvaardigheid in de havo-bovenbouw in de regio Rijnmond/Drechtsteden, Aansluiting Voortgezet Onderwijs – Rotterdamse Hogescholen.

Succesfactoren en aandachtspunten

Succesfactor

Binnen de dynamiek van de stad Rotterdam wordt er instellingsoverschrijdend gewerkt

Succesfactor

De aanbevelingen zijn concreet en de onmiddellijke voordelen ervan worden duidelijk gemaakt. Op basis hiervan kunnen acties uitgevoerd worden.

Succesfactor

Deze publicatie is inspirerend voor andere instellingen die al dan niet op regionaal niveau werk maken van de aansluiting tussen voortgezet(NI)/secundair(Be) en hoger onderwijs.

Aandachtspunt

Worden leerlingen en studenten voldoende betrokken bij het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn taalvaardigheid Nederlands?

Aandachtspunt

Worden er voldoende transfers gemaakt tussen de eigenheid van de Rotterdamse context en ontwikkelingen op macroniveau?

Relevante literatuur

Wertenbroek e.a., (2016) Vo-hbo: dat is andere taal! Naar een doorlopende leerlijn taalvaardigheid in de Rotterdamse regio, Aansluiting Voortgezet Onderwijs – Rotterdamse Hogescholen.

Christian e.a (2017), Aandacht voor Vaardigheden in het voortgezet onderwijs, Aansluiting Voortgezet Onderwijs – Rotterdamse Hogescholen.

Van den Heuij e.a. (2018), Vo-hbo: aan de slag met taalbeleid! Naar een succesvol taalbeleid vo-hbo in de regio Rotterdam, Aansluiting Voortgezet Onderwijs – Rotterdamse Hogescholen.

Cornelisse e.a. (2018), Tools voor taal: Rotterdams Nederlands in het vo, Aansluiting Voortgezet Onderwijs – Rotterdamse Hogescholen.

Cornelisse e.a (2018), Rotterdams Nederlands in het vo. Een onderzoeksverslag over Nederlands/taalvaardigheid in de havo-bovenbouw in de regio Rijnmond/Drechtsteden, Aansluiting Voortgezet Onderwijs – Rotterdamse Hogescholen.

Bron

[Kennisdeling - Platform Taalbeleid Hoger Onderwijs](#)